

El control de l'associacionisme per part de l'administració

Lluís Aragonès*

A ningú dels qui fa temps que ens movem a l'entorn del món de l'associacionisme se li escapa l'evolució que aquest fenomen social ha experimentat al llarg de les últimes dues dècades. La pèrdua progressiva de l'esperit crític de les associacions davant el poder establert i, paral·lelament, la davallada de la capacitat de convocatòria de les entitats cíviques són unes constants que, salvant honroses excepcions, s'han anat donant de forma constant.

Una anàlisi més profunda d'aquesta situació ens indicaria amb precisió els factors que han determinat aquesta evolució de la vida associativa. De ben segur, però, que és científicament demostrable que l'actitud, la manera de fer, l'estratègia i els interessos dels diferents governs de CiU han contribuït a desdibuixar el panorama de l'associacionisme a Catalunya en general, i Riudoms no n'ha quedat al marge.

L'obsessió per controlar la societat civil ha estat una constant que ha donat els seus fruits a aquesta coalició política, però que ha perjudicat i està fent mal a l'associacionisme i, a mitjà termini, aquesta política es tornarà en contra d'aquells qui la han practicada.

A Riudoms, probablement l'exemple més evident d'aquest intent de control i manipulació sobre l'associacionisme, les persones que el duen a terme i les activitats que el desenvolupen el podem trobar en el camp de l'activitat cultural, tot i no ser l'únic.

Tots tenim prou memòria per

recordar èpoques prehistòriques quan destacats convergents, ara nacionalistes de pro, ja ocupaven el poder i des de la seva trona impedien, reprimien i, en alguna ocasió, fins i tot castigaven sense manies als qui manifestaven actituds nítidament ciutadanes i nacionalistes des de les entitats de la vila.

Aquests fets no són tan lluny en el temps. Amb els mateixos agents exercint el poder es vetaven persones amb noms i cognoms per tal que no formessin part de la candidatura a una junta directiva d'una entitat privada sota l'amenaça de tancar l'aixeta de la subvenció i, per tant, de la subsistència.

La subtileza en l'exercici del control ha anat millorant a mesura que l'exercici del poder —local i nacional— ha anat adoptant una fórmula comuna de governar basada en la patrimonialització de les institucions.

El penúltim capítol d'aquesta pràctica política, tant fàcil i còmoda per a qui mana com nefasta per a la vitalitat social, és el dirigisme. En aquest cas parlem del dirigisme cultural, que va ser l'obsequi que ens van fer quan van crear un patronat de Cultura on, formalment, tothom hi és present i on, d'altra banda, ningú no hi pinta res. Quan diem "ningú" ens referim a ningú dels qui l'inventor del patronat volia que hi pintés res.

El fet més simptomàtic és que algunes de les persones que aquest inventor voldria que hi pintessin alguna cosa ja ho veuen tot plegat tant desnaturalitzat que ni gosen a agafar el pinzell i se'n mantenen al

marge.

El resultat de tot plegat és des-esperançador: gaudim d'una activitat cultural limitada, dirigida i controlada (?) que ofereix un balanç d'actuacions tan pèssim com allunyat de la participació dels agents culturals i de la qualitat que se li hauria d'exigir.

I és que s'equivoquen quan el que busquen és ma d'obra barata per executar allò que ells volen dur a terme. Els ciutadans que es dediquen a la cultura són gent prou adulta com perquè gestionin les seves activitats culturals al nostre poble sense la tutela ideològica de l'administració.

O és que algú dubta per un instant que la Casa de Cultura de Riudoms no estaria molt més ben gestionada mitjançant conveni amb una entitat o entitats —en singular o plural, que tant és— malgrat el "risc ideològic" que pugui significar la discrepància amb els plantejaments uniformistes del poder?

Noves bases de subvencions

L'últim obsequi que el govern municipal ha fet a les entitats és la aprovació d'unes noves bases per a la concessió de subvencions.

Es tracta d'unes bases que encorseten burocràticament les entitats i es troben a les antípodes de la flexibilitat administrativa que aquests col·lectius haurien de tenir, més tractant-se d'un poble com Riudoms, de 5.000 habitants.

Per sort, encara ens coneixem tots al nostre poble i qui més qui menys participa d'alguna de les activitats de les entitats. Aquesta realitat fa molt més fàcils les com-

provacions que l'Ajuntament ha de fer, evidentment, del nivell de compliment de les seves memòries d'actuacions.

Les entitats locals desenvolupen una tasca sense ànim de lucre, important pel seu nivell de cohesió social i subsidiària alguna vegada d'allò que el govern municipal hauria de fer i que –potser també per sort – no du a terme. Per tant, des de qualsevol instància del govern de la vila, el primer que cal és donar-los les facilitats i la flexibilitat necessaris, tot rebent com a contrapartida l'objectivitat i la transparència en l'exercici d'aquestes activitats.

No pot ser que aquestes bases no tinguin en compte la qualitat de l'activitat com a criteri de subvenció. No s'entén que les activitats extraordinàries no estiguin regulades i que aquestes se subvencionin exclusivament segons criteri i caprici. Tampoc no m'explico per què aquestes bases desestimen els esforços inversors que les entitats poden fer en obres i equipaments.

No es pot admetre que l'Ajuntament hagi de fiscalitzar fins a l'última pesseta –o euro– que cada entitat pot rebre d'altres administracions i només subvencioni com a màxim el 50% de la diferència del pressupost un cop descomptats aquests ajuts. Portant a la pràctica aquests càlculs, mai una activitat pot tenir un cost zero per a una entitat i, per tant, mai una entitat pot, en conseqüència, estalviar per invertir en obres o equipaments.

La proposta inicial que va presentar l'equip de govern era del tot intolerable per garantir l'objectivitat i la transparència en l'atorgament de les subvencions a les entitats, ja que es proposava que tota la tramitació passés directament del regidor o regidora delegat a la comissió de govern sense que l'oposició tingués ocasió, en les corresponents comissions informatives, de participar en la seva discussió i resolució. Sort n'hi va haver que les nostres protestes i l'evidència tan gran que això no funcionava van fer corregir i modificar aquesta qüestió.

Tot plegat em fa creure que és molt més saludable, més actual i

més dinàmic evolucionar cap al que s'anomenen convenis particularitzats amb entitats. Aquests acords superen la figura de les subvencions que, si bé en un temps van tenir sentit, ara ja comencen a ser uns anacronismes a superar.

L'associacionisme, l'administració i els ciutadans que hi són al capdavant –temporalment, i això seria bo que ho tinguessin present els mateixos col·lectius– conformen una barreja difícil de conjugar si no es té present que els camins del control i el dirigisme són els més fàcils però alhora els més perjudicials i els que empobreixen més al conjunt de la comunitat.

I és que la diferència d'enfocament d'aquesta fenomen social rau essencialment entre, d'una banda, aquells que pensem que la pluralitat i la discrepància enriqueix i contribueix a donar solidesa al conjunt de la societat civil i les seves activitats i, d'altra banda, aquells que creuen que cal silenciar els qui discrepen, no fos cas que ajudessin a fer trontollar la cadira que la creuen de propietat.

La riquesa associativa del nostre país està per damunt de les pretensions d'alguns governants i dels alts i baixos propis de l'activitat col·lectiva. I, com diu el poeta som molts més dels qui diuen i volen.....

**Regidor a l'Ajuntament de Riudoms
Diputat d'ERC a la Diputació de
Tarragona*

AQUEST ANY PER SANT JORDI "CORRELENGUA AL CERAP"

Dins dels actes organitzats aquest any des de el CERAP per Sant Jordi, enguany per primera vegada a Riudoms s'han fet varies activitats dins del CORRELENGUA 2001 a la comarca del Baix Camp.

El divendres 20 es va fer cinema en català, amb la pel·lícula "El Pacient Anglès", el dissabte 21, es va fer la presentació del Correlengua 2001 i una Xerrada sobre "La situació del Català als Països Catalans", a càrrec d'un membre de la CAL (Coordinadora d'Associacions per la Llengua) i del Psicòleg i Professor d'ensenyament secundari, Josep M Ferran Torrent. Aquesta xerrada va ser força interessant i va donar lloc a un col·loqui entretingut on hi van poder participar els assistents a la xerrada. A l'acabar l'acte es va fer un refriegeri pels assistents.

Pel que fa el diumenge 22, a l'estand del CERAP a la plaça de l'església, es va fer la tradicional paradeta per Sant Jordi, on hi havia venda de llibres i roses. També hi havia un punt de recollida de llibres en català dins la "Campanya de recollida de llibres en català per destinar-los a les escoles bressola de la Catalunya Nord".

Si voleu col·laborar amb aquesta campanya, us podeu adreçar al CERAP (Av. Pau Casals, 84) de dilluns a divendres per la tarda per portar el vostre llibre en català. Us esperem.